

B. 268.

Tartu ja Võru

A = B = D

eht

laste lugemise raamat.

Tartus, 1891.

Trükitu D. Koor'i kuluga.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

53793

Raamatu trüki-tähe.

Suure kirja-tähe :

A B C D E F G

H I J K L M N O

P Q R S T U V

W X Y Z

Wäikse kirja-tähe :

a b c d e f g h i j k l m

n o p q r s t u v w x

y z ä ö ü

i e o u a

i e o u a

n m f l r s t w ä

n m k l r s t w ä

p g h j d õ ö b

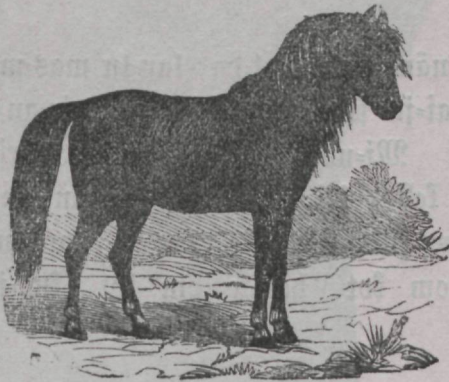
p g h j d, d õ ö b

Tähte kokkusäädmine.

ab eb ib ob ub äb õb öb üb — ba be bi bo
 bu bā bō bō bū — ad ed id od ud äd õd öd
 üd — da de di do du dā dō dō dū — ag eg
 ig og ug äg õg ög üg — ga ge gi go gu gā

gō gō gū — ah eh ih oh uh āh ōh ôh ūh —
 ha he hi ho hu hā hō hō hū — ja je ji jo ju
 jā jō jō jū — ka ke ki ko ku kā kō kō kū —
 la le li lo lu lā lō lō lū — ma me mi mo
 mu mā mō mō mü — na ne ni no nu nā nō
 nō nū — pa pe pi po pu pā pō pō pū —
 ra re ri ro ru rā rō rō rū — sa se si so su
 sā sō sō sū — ta te ti to tu tā tō tō tū —
 wa we wi wo wu wā wō wō wū — za ze zi
 zo zu zā zō zō zū.

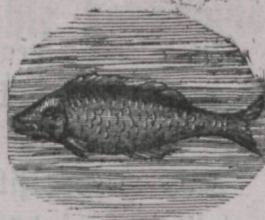

Ja ahw kass lehm peni sölg
 La nurm nörf kirk fast hölm
 Ra rist kon jalg hirm hul
 Ra külm palk pörm film sült
 Sü süld tulp toop tops top

Ta tafs lats läts wäits fats
 Wa wan wang fang tang fang
 Wa wat watsf wör wūr wūrft
 Zi zer zir zirp zirf zilf zolf.

Ur=mas mäng öö=se hil=da lau=lu mas=ma pal=ga
 raa=su sai=ja süw=wä lat=se=ke=se zir=gu laul=wa
 ziiri-zääri Mi=no suun om keel Ri=ri=ku tor=
 nin om kell Wi=bi=de ümb=re om aid täüs
 wil=ja om lait Ke=he pes=sa om mul kööt
 San=dil om kot hai=ge om kōt kub=ja kä=en
 om kep.

Dr. Martin Luther.

Luteruse väikene Katekismus.

Edimäne päätükk.

Jumala kümme käsü.

Edimäne käsü.

Mina ole Issand, sino Jummal; sinol ei pea muid jumalaid olema Mino een.

Mes see om?

Meie peame Jumalat üle kõige asja pelgama, armastama ning (uskma ehk) Tema pääle lootma.

Teine käsü.

Sina ei pea mitte Issanda oma Jumala nimme kurjaste pruukma; sest Jummal ei taha seda mitte nuhtlemata jätta, ke Tema nimme kurjaste pruugib.

Mes see om?

Meie peame Jumalat pelgama ning armastama, et meie Tema nime man ei wanneru, ei nea, ei nõiu, ei wõltsi, ei ka peta, enge peame seda kõigen hädan appi hõikama, pallesma, litma ning tennama.

Kolmas käsü.

Sina pead pühapäiwa pühendama.

Meš see om?

Meie peame Jumalat pelgama ning armastama, et meie jutlust ning Jumala sõnna ära ei põle, enge peame seda pühäs pidama, hääl meelel kuulma ning opma.

Neljas käsk.

Sina pead omma esä ning omma emä awwustama, et sino käsi häste käüp ja sina kawwa elad maa pääl.

Meš see om?

Meie peame Jumalat pelgama ning armastama, et meie oma wanembid ning esändid ära ei põle, ei ka wihasta, enge peame neid awwustama, neid orjama, neide sõna wõtma ning neid armsas ning auusas pidama.

Wijes käsk.

Sina ei pea mitte äratapma.

Meš see om?

Meie peame Jumalat pelgama ning armastama, et meie oma lähemba ihule üttegi kahju ega wiga ei tee; enge peame teda awwitama ning edesi saatma kõige iho-liko häda isen.

Kuwwes käsk.

Sina ei pea mitte abielu rikma.

Meš see om?

Meie peame Jumalat pelgama ning armastama,

et meie puhtaste ning auusaste elame sõnnu ning tegude
fisen, ning et egaüts omma abikaasa peap armastama
ning armustama.

Säitsmes käsk.

Sina ei pea mitte warastama.

Mes see om?

Meie peame Jumalat pelgama ning armastama,
et meie oma lähemba raha ega hääd ei wõta, ehk ka-
wala kauba ehk ostmisega henne kätte ei saada; enge
peame teda arwitama, tema hääd ning päätoidust kas-
watada ning hoita.

Kattesas käsk.

Sina ei pea mitte kawalat tunnistust andma
oma lähemba wastu.

Mes see om?

Meie peame Jumalat pelgama ning armastama,
et meie oma lähemba pääle kawalal kombel ei wõlfi,
teda ei peta, keelt tema pääle ei pessja, ehk kurja kõnet
ei tõsta; enge meie peame teda wabandama, hääd te-
mast kõnelema ning kõik asju hä poole käändma.

Üttesas käsk.

Sina ei pea mitte himustama oma lähemba
maija.

Mes see om?

Meie peame Jumalat pelgama ning armastama, et meie kawalusega oma lähemba perandust ehk maija hennele ei püüwa, ei ka ütege õiguse tähe all henne kätte ei saada; enge peame teda awitama, et tema seda wõis pidada ning see mannu jääda.

Rümmes käst.

Sina ei pea mitte himustama oma lähemba naist, sulast, näütsikut, tõbrast ehk kõik, mes tema peralt om.

Mes see om?

Meie peame Jumalat pelgama ning armastama, et meie oma lähemba naist, peret ehk tõbrast henne poole ei kisu ehk temast ära ei saada; enge peame neid manitsema, et nema jääwa, ning teewa, mis neile sünnis.

Mes ütleb nüüd Jummal kõigist neist-
sinatsist käskest?

Tema ütleb niida:

Mina, Issand sino Jummal, ole wägew wi-
hane Jummal, te neide pääle, tea Mino wihtawa,
wanembide patu kodu otsib laste pääle, kolmanda
ning neljanda põlwe sisse; ent neile, tea Mino
armastawa ning Mino käske pidawa, te Mina
hädad ammat tuhande põlwe sisse.

Mes see om?

Summal ähwardab nuhelda kõiki, lea neidefinaste käsude üle astwa; seeperast peame Tema wiha pelgama nink ei pea mitte niisuguste käsude wasta tegema; ent Tema töwotap armu nink kõik hääd kõigile, lea Tema käste pidama. Seeperast peame Teda ka armastama, Tema pääle lootma nink hääle meelel Tema käsude perra tegema.

Toine päätükk.

W u h a r i s t i u s t.

Edimäne tükk.

Loomisest.

Mina usu Summala, see Eessa, kõigewägewa taima nink maa Looja siise.

Mes see om?

Mina usu, et Summal mino kõige looduasjaga om loonu, mulle anduu iho nink henge, filmi, kõrwu nink kõik luuliikmisi, meelt nink mõistust, nink weel ülespeap; pääle see, rõiwid nink kõngi, sööki nink jooki, maija nink kotta, naist nink last, põldu, tõprid nink kõik hääd, kõige ihu nink elu tarwiduse nink päätoidusega rikkalikult nink egapäiwa õnnistap, kõige häda eest kaitsep, nink kõige kurja eest hoiap nink paimendap. Nink seda kõik teep Tema selgest esjalikust nink jumalikust armust nink heldusest, ilma mino ärateeni-

mise ning tööta. See kõige eest ole mina jälle rõõm, Teda tennada ning litta, orjada ning kuulda. See om tõttelikult tõisi.

Lõine tükk.

Äralunastamisest.

Ning mina usu Jesuse Kristuse Jumala ainosündinu Poja, meie Issanda sisse, ke om saadu Pühast Waimust, sündinu neitsist Mariast, kannatanu Ponziuse Pilatuse all, risti päale poodu, ärakoolnu, mahamattetu, allalännu pörguhauda, kolmandamal päiwal ülestõsnu koolnuist, üleslännu taiwate, istub Jumala, see kõigewägewa Etsa hää l kael. Säält saap Tema tulema, kohut mõistma elawide ning koolnuide päale.

Mes see om?

Mina usu, et Jesus Kristus tõisine Jummal, Etsast igawest sündinu, ning ka tõisine inemine, neitsist Mariast sündinu, om mino Issand, ke mino ärakadonu ning ärasunnitu inemist om lunastanu, äraostnu ning ärapästnu kõigest patust, surmast ning kuradi wäest; ei mitte kulla ehk hõbega enge oma püha kalli werega, ning oma süüta kannatamise ning surmaga, et mina Tema oma oles ning Tema riigin Tema all elas ning Teda orjas igawetsen, õigusen, wagausen, ning õnsusen, õtse niida kui Tema om ülestõsnu surmast, elap ning walitsep igawes. See om tõttelikult tõisi.

Kolmas tükk.

Pühendamisest.

Mina usu Püha Waimu sisse, ütte püha krist-

likko kirikut, pühide kogudust, patu andisandmist, liha ülestõsemist, ning igawest elu. Amen.

Mees see om?

Mina usu, et mina ei wõi mitte omaft meelest ehk wäest Jesuse Kristuse, oma Issanda sisse usku, ehk Tema mano tulla; enge Püha Waim om minno armo-oppusse läbi kutsnu, omme andidega walgustanu, õigen usun pühendanu ning ülespidanu: õtse niida kui Tema kogona kristliko kogudust maa pääl kutsup, kogup, walgustap, pühendap ning Jesuse Kristuse man peap õigen ainun usun; sen kristlikun kogudusen annap Tema mulle ning kõigile uskjile egapäiwa kōik pattu rikkalikult andis ning saap wümsel päiwal minno ning kōik koolnuid ülesäratama ning mulle kōige uskjidega Kristuse sisen igawest ello andma. See om tõttelikult tõisi.

Kolmas päätükk.

Püha Esja-meije palwus.

Meije Issa, ke Sina olet taiwan. Pühendedus saago Sino nimi. Sino riik tulgo. Sino tahtmine sündko, kui taiwan, niida ka maa pääl. Meie päiwalikku leiba anna meile täamba. Ning anna meile andis meije süüda, niida kui meije andis anname omile süüdlasile. Ning ära saada meid mitte kiusatuse sisse; enge pāsta meid ära kurjast. Sest Sino peralt om riik ning wāgi ning awustus igawetses ajas. Amen.

Mustuse sõna.

Meie Etsa, ke Sina olet taiwan.

Mees see om?

Jummal tahap meid seega häälitseada, et³ meie peame uskma, Teda meie õiget Etsa olewat, ning meid Tema õigid latfi; et meie julgeste ning kõige lootusega Teda peame pallema, nii kui armsa latse omma armsat Etsa pallema.

Õdimäne palwe.

Pühendedus saago Sino nimi.

Mees see om?

Jumala nimi om küll esi henest püha; ent meie palleme seesinatsen palwen, et tema ka meie man pühas saas.

Kuis see sünnip?

Kui Jumala sõna selgede ning puhtaste õpetetas, ning meie ka pühalikult nii kui Jumala latse see perra elame. Seda awita meid, armas Etsa taiwan! Ent ke tõisite opetap ning elap, kui Jumala sõna opetap, see ei pühenda mitte meie sean Jumala nimme. See eest hoija meid, armas taiwane Etsa!

Tõine palwe.

Sino riik tulgo.

Mees see om?

Jumala riik tulep küll ilma meie palweta esi he-

nefest. Ent meije palleme sensinatsen palwen, et see ka meije mannu tules.

Kuis see sünnip?

Kui taitwane Etsa meile oma Püha Waimu annap, et meije Tema püha sõna, Tema armo läbi usume nink jumalikult elame siin ajalikult nink säääl igaves.

Kolmas palwe.

Sino tahtmine sündko kui taitwan, niida ka maa pääl.

Mes see om?

Jumala hää, armoline tahtmine sünnip küll ilma meije palweta; ent meije palleme sensinatsen palwen, et tema ka meije man sünnis.

Kuis see sünnip?

Kui Jummal kõik kurja nõwwo nink tahtmist ära häetap nink keelap ära seda, mes meid ei taha laske Jumala nime pühendada nink Tema riiki tulla: nii kui om kuradi, see ilma nink meije liha tahtmine, enge kinnitap nink peab meid kangede oman sõnan nink usun meije otsani. See om Tema armoline nink hää tahtmine.

Neljäs palwe.

Meije päivaliko leiba anna meile täämba.

Mes see om?

Jummal annap päivalikko leiba ka küll ilma meije palweta kõigile kurjile inemistele; ent meije pal-

leme senfinatsen palwen, et Tema meid seda lases tutta nink tenoga meije päivaliko leiba wastowõtta.

Mes om päivalik leib?

Rõik, mes iho toidusele nink ülespidamisele tarwis om, niida kui om: söök, jook, rõiwa, kängitse, hoone nink maija, põld, tõpra, raha, hää, waga abikaas, waa latse, waga pere, waa nink usutawa ülemba, hää walitus, hää ilm, rahu, terwis, karistus, auu, hää sõbra, usutawa külalise nink muidu niisugust.

Wijes palwe.

Anna meile andis meije süüda, niida kui meije andis anname omile süüdlasile.

Mes see om?

Meije palleme senfinatsen palwen, et Etsa taiwan es tahas mitte meije patu pääle kaeda, ei ka neide perast meije pallemist meile teelda; sest meije ei ole mitte see wäärt, mes meije palleme, ei ole ka mitte seda arateeninu; enge Tema tahas meile kõik selgest armust anda; sest meije teeme egapäiwa palju pattu nink teenime selget nuhtlust. Siis tahame meije ka küll jälle südamest andis anda nink hää meelel häädetta neile, ke meije wasta patwa.

Kuwwes palwe.

Nink ära saada meid mitte kiusatuse sisse.

Mes see om?

Summal ei kiusa küll kedake; ent meije palleme senfinatsen palwen, et meid Summal tahas hoita nink

ülespidada, et meid kurat, ilm ning meije liha ära ei petta, ei ka hukata umbusu, kätte mõtte ning muu suure häü ning patu sisse; ning ehk meid seega peas kiusatama, et meije füiski wõime ärawäärda ning wõimust saada.

Säitsmes palwe.

Enge pästa meid ära kurjast.

Mes see om?

Meije palleme sensinatjen palwen, õtse kui ütte puhuga, et meid Essa taiwan kõigesugutsest ihu ning henge, wara ning atwou kahjust tahas ärapästa ning wiimate, kui meije tunnikene tulep, meile õnsat otša anda, ning meid armuga sestinatsest hädaorust henne manu taiwate wõtta.

Lõpetuse sõna.

Sest Sino peralt om riik ning wägi ning atwustus igawetses ajas. Amen!

Mes om Amen?

Et mina pea kindma olema, et niisugutse palwe oma Eßsiale taiwan wastowõtlikku ning kuultu; sest Tema efi om meid käsknu niidade pallelda, ning towtanu meid kuulda. Amen, amen, see om: Ja, ja, niida peap sündima.

Heljas päätükk.

Püha ristmise saakrament.

Esimält: Kes om ristmine?

Ristmine ei ole mitte paljas wesi, enge om wesi, Jumala käsün säetu nink Jumala sõnaga ühendetu.

Määranes see Jumala sõna om?

Kui meie Issand Jesus Kristus ütlep Matteuse raamatun wiimatsen päätükkin: Minge nink tekke jüngeris kõik paganid, neid risten Eessa, Poja nink Püha Waimu nimel.

Teiselt: Kes annap ehk saadap ristmine?

Tema saadap pattu andisandmist, päästap ära surmast nink kuradist nink annap igawest õnsust kõigel, tea seda uskwa, mes Jumala sõna nink tomotus ütlep.

Määranes om seesama Jumala sõna nink tomotus?

Kui meije Issand Jesus Kristus ütlep Markuse raamatun wiimatsen päätükkin: Kes usup nink ristitas, see saap õnsas; ent kes ei usu, see saap ärasunnitus.

Kolmandalt: Kuis wesi nii suuri asju wõip tetta?

Wesi ei tee seda tõttelikult mitte, enge Jumala sõna, mes weega nink wee man om, nink usk, mes seda Jumala sõna ween usup. Sest ilma Jumala sõnata

om wesi paljas wesi ning ei ole mitte ristmine, ent Sumala sõnaga om tema ristmine, see om: elu wesi täüs armu, ning wastsejündimise mõskmine, Pühan Waimun, niida kui püha Paulus ütlep Siituse raamatun kolmandan päätükkin: Summal Essa teeb meid oma halesuse perra õnsas jällesündimise mõskmise ning Püha Waimu wastsestegemise läbi, keda Tema rikkalikult meije pääle om wäljakallanu Jesuse Kristuse, meije õnnistegija läbi, et meije Tema armust õiges tettu igawetse elu perrandajis saasse lootuse perra. See om tõtelik sõna.

Neljandalt: Mes tähendap ristmine?

Tema tähendap, et wana Adam meije fisen peap egapäiwatse kahitsemise ning patustkäändmise läbi ärä-upotetama ning ärakoolma kõige patu ning kurja himuga ning peap egapäiwa jälle ettetulema ning üles-tõusma wastne inemine, ke õigusen ning puhtusen Sumala een igawes elap.

Konnes see kirjutet om?

Püha Paulus Roomaliste raamatun kuwendan päätükkin ütleb: Meije oleme Kristusega maha matetu ristmise läbi surma sisse, et õtse kui Kristus om ülesäratedu koolnuist Essa awustuse läbi, niida peame ka meije wastsen elun kääma.

Wijes päätükk.

Püha altari saakrament.

Mes om altari saakrament?

See om meije Issanda Jesuse Kristuse tõttelik tõsine ihu nink veri, leiwa nink wiina all meile risti-rahwale süüwa nink jumwa, Kristusest esi säätu.

Konnes see kirjutet om?

Miida kirjutawa püha ewangelisti Matteus, Markus, Luukas nink püha apostel Paulus:

Meije Issand Jesus Kristus sel ööl, kui Seda äraanti, wõt Tema leiwa, tennas nink murs nink and omile jüngrile nink üttel: Wõtke, sööge, see om Mino iho, mes teije eest antas. Seda tekke Mino mälestuses.

Selsamal kombel wõt Tema ka karika perast õdangu-söömaiga, tennas nink and neile nink üttel: Wõtke nink jooge tõik see siseft; seesinane karik om wastne lepping Mino weren, mes teije nink paljude eest ärawalletas patu andisandmises. Seda tekke, nii sagede kui teije seda joote, Mino mälestuses.

Mes awitap niisugune söömine nink joomine?

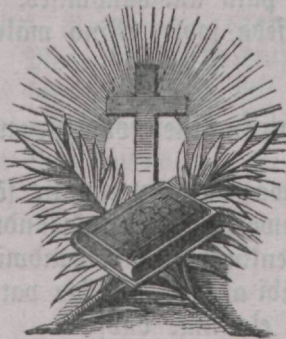
Seda näutwa meile neesinatse sõna: „Teie eest äraantu nink ärawalletu patu andisandmises“; see om: et meile saakramentin patu andisandmist, elu nink õn-just neide sõnu läbi antas; sest kon patu andisandmine om, sääl om ka elo nink õndsus.

Kuis wõip ihulik fõõmine ning joomine nii suuri asju tetta?

Sõõmine ning joomine ei tee seda tõttelikult mitte, enge nee sõna, mes niida kääwa: „Teije eest äraantu ning ärawalletu patu andisandmises“. Nee sõna omma ihuliku sõõmise ning joomise man kui pää asi pühan saakramentin; ning ke neidsamu sõnu usup, sel om, mes nema ütleva ning towotawa, see om: patu andisandmine.

Kes siis püha altari-saakramenti tululikult wasta wõtap?

Paastma ning ihulikult henda walmistama om küll kaunis wäljaspidine walmistamine: ent see om õigede auusa ning walmistedu, ke neid sõnu usup: „Teije eest äraantu ning ärawaletu patu andisandmises“. Ent ke neid sõnu ei usu, ehk sest kassite mõtlep, see om umbusklik ning ei ole mitte õigede walmistedu. Sest see sõna: „Teije eest“ püwap selgid uskliku sõamid.

Jumala riigi wõtme pidamisest.

Mes om Jumala riigi wõtme?

Jumala riigi wõtme om see wõimus, mes meije Issand Jesus Kristus maa pääl armuoppuse kuulutamise sisse om säädnu neile patatsile, lea henda patust käändwa, pattu andisanda, ent neile lea henda patust ei kääna, pattu kinnitada; niida kui Kristuse sõna tunnistawa.

Kuis sis Issand Kristus ütlep?

Niida ütlep tema Jaani raamatun 20. päätükin: Ötse kui Issa mino om lähatanu, niida lähata mina ka teid. Wõtke Püha Waimu, kelle teije pattu andis annate, neile omma nema andis antu, nink kelle teije pattu kinnitate, neile omma nema kinnitetu.

Mes tarwis neefinatse wõtme kääwa?

Seda näütwa meile nee sõna: Kelle teije pattu andis annate, neile omma nema andis antu. See om et uskijale Kristuse nimel, patu andisandmist, mes Tema, oma were nink surma läbi, neile om saatnu, kuulutetas nink kinnitetas, et neide usk peap kindmambas minema, neide südame teedmine kinnitetama nink waigistetama: sest usu perra tuleb rahu sõame sisse, kui pat om andis antu.

Kuis inemine woip pattu andis anda?

Inimine ei tee seda tõttelikult mitte, kui inimine hennesest esfi, enge ameti perast, Issanda Kristuse käskmise pääle, niida kui nee sõna tunnistawa: Kelle

teije pattu andis annate, neile omma nema andis antu; wõtke Püha Waimu. Sest õtse kui inemise Pojal maa pääl wõimus om pattu andis anda, niida om tema sedasama wõimust juttusje ameti sisse säädnu kui tema ütlep: Õtse kui Issa minu om lähatanu, niida lähatan mina ka teid. Jaan. 20, 21 nink Luuk. 10, 16. Ke teid kuulep, see kuulep Minno.

Kelle sis peap pattu andis antama?

Neile kea tõisitsin kahitsemisen omme pattu üles-tunnistawa, nink alandliku uskliku sõamega armu nink rõõmustamist Jesuse Kristuse perast pallewa. Niida kui Issand Jesus Kristus luuwalutsese ütlep, Matt. 9, 2. Ole rõõmsa, poig, fino patu omma sülle andis antu. Nink patukahitsejale naisele, Luuk. 7, 48. 50. Sino pattu olgu sülle andis antu; fino usk om sinno awitanu; mine ära rahuga.

Kelle sis pattu peap kinnitetama?

Kõigile umbuskjile, nink neile, kea henda patust ei kääna, kea wallatu kombel patu sisse jääwa elama, nink kõik kristliku manitsust ärapõlgwa; niida kui meije Issand Jesus Kristus opetap, Matt. 18, 15. Kui fino weli fino wastu pattu teep, siis mine nink noomi teda henne nink tema waijel ütsinda. Kui tema fino kuulep, siis olet fina oma welle wõitnu. Ent kui tema (fino) ei kuule, siis wõta weel ütte ehk kats hen-nega; et kõik asi saisap katte ehk kolme tunnistaja suun. Ent kui tema neid ei kuule, sis pea teda kui paganat nink müütnikku.

Homungu palvus nink laul.

Mina tenna Sinno oh Issand! sel kallil homungu tunnil, et Sa mulle seda kallist päiva oled armust lastnu nätta saada. Selle perast rõõmustap mino süda, nink ma taha Issandale wastset laulu laulda, sest et ta mulle hääd teeb. Mino heng kita Jehowat nink ära uneta Tema häätegemisi. Amen.

Wiis: Mo süda walwa jälle.

Sa elupäiw o Jesus,
Mo henge rõõm nink walgus,
Ma astu ka so ette
Nink anna hend So kätte.

Ödangu palvus nink laul.

Oh armas taitwane Ees! Jälle om üts päiw Sino armu läbi mööda, nink mino wäsinu liikme oodawa jälle hengamist, et ma wastse jöwuga ho-

mungu warra wõis ülestõusta. Sa oled mind täamba
kõige kurja ning kahju eest hoidnu, siis hoia ning wõta
meid ka oma armu süüwa alla, et kuri wainlane meie
üle wõimust ei saa. Amen.

Wiis: So heng, oh Jeesus tekku mo.

Nüüd lamme mina wotele,
Mo wõta oma hoolele,
Oh kallis Õnnistegija,
Siis wõi ma rahun magada.

Söögi palwe.

Kõik filma lootwa Issand Sino pääle, ning
Sina annat neile neide sööki omal aial. Sina awat
üles oma rohket lätt, ning teed söönus kõik mes elap
häämeelega. Amen.

Wiis: Nüüd Jumalale awustust.

Sa annat Issand heldeste,
Meil elu tarwidust;
Me sööme siis ning palleme:
Ka sinu õnnistust ;:

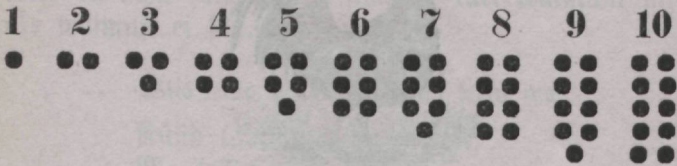

Kikkakene! kikkakene!
 Kullane harjakene,
 Ärätad wirgaste peret,
 Kost sa siis esi ka pärit?

Kirja märgid.

- , komma, lühike kinnipidamise märk.
- ; semikoolon, pikemb kinnipidamise märk.
- : koolon, näituse märk.
- . punkt, lõpetuse märk.
- ? küsimise märk.
- ! õhkamise märk.
- mõtlemise märk.
- ∴ kõrdamise märk.
- () ehk [] klammerid.
- ehk = ühenduse märk.
- ' kusstutuse märk.

Ĉesti keele numbri.

Ladina keele numbri.

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

Cesti kirjutuse tähe.

Suure:

A B C D E G H I J K L
 M N O P R S T U W
 Z Ä Ö Ü

Väikse:

a b c d e g h i j k l m n o p r s
 t u w z ä ö ü

Kokku kirjutamine.

Niida om Jumal seda ilma armastanu, et Tema oma ainusündinu Poja

om andnu, et kõik, kea Tema sisse
 uskwa, hukka ei saa, enge igarwest du
 saawa.

Wene keele tähe.

Erüki tähe.	Kirjutuse tähe.	Nimed.	Rõla.
suure. wäikse.	suure. wäikse.		

A	a	А	а	а	а
---	---	---	---	---	---

Б	б	В	в	be	b
---	---	---	---	----	---

В	В	<i>В</i>	<i>в</i>	we	w
Г	Г	<i>Г</i>	<i>г</i>	ge	g
Д	Д	<i>Д</i>	<i>д, г</i>	de	d
Е	е	<i>Е</i>	<i>е</i>	e	je
Ж	Ж	<i>Ж</i>	<i>ж</i>	she	sh
З	з	<i>З</i>	<i>з</i>	se	se
И	И	<i>И</i>	<i>и</i>	i	i
І	і	<i>І</i>	<i>і</i>	i	i
К	К	<i>К</i>	<i>к</i>	ka	k
Л	Л	<i>Л</i>	<i>л</i>	ell	l
М	М	<i>М</i>	<i>м</i>	emm	mm
Н	Н	<i>Н</i>	<i>н</i>	enn	nn
О	О	<i>О</i>	<i>о</i>	o	o

П	п	<i>П</i>	<i>n</i>	pe	p
Р	р	<i>Р</i>	<i>p</i>	ärr	r
С	с	<i>С</i>	<i>c</i>	ess	ff (föwa)
Т	т	<i>Т</i>	<i>m</i>	te	t
У	у	<i>У</i>	<i>y</i>	u	u
Ф	ф	<i>Ф</i>	<i>f</i>	ehtw	tw
Х	х	<i>Х</i>	<i>x</i>	hfa	h (föwa)
Ц	ц	<i>Ц</i>	<i>cy</i>	tse	z (tš)
Ч	ч	<i>Ч</i>	<i>u</i>	thie	thi
Ш	ш	<i>Ш</i>	<i>u</i>	sha	sh
Щ	щ	<i>Щ</i>	<i>uy</i>	shisha	shish
Ъ	ъ	<i>Ъ</i>	<i>v</i>	järr	(föläta föwa märk)
Ы	ы	<i>Ы</i>	<i>oi</i>	järöi	öi

Б	Ь	<i>Б</i>	ь	jerj (pehme märk)	
Ђ	Ѓ	<i>Ђ</i>	њ	jätj	je
Ә	ә	<i>Ә</i>	ә	e	e
Ю	ю	<i>Ю</i>	ю	ju	ju
Я	я	<i>Я</i>	я	ja	ja
Ө	ө	<i>Ө</i>	ө	whita	ww
Ү	ү	<i>Ү</i>	ү	ishitsa	i
Ӣ	ӣ	<i>Ӣ</i>	ӣ	i=skratkoi	ij

Üts körd üts.

1 förd	1 om	1	5 förd	1 om	5	8 förd	1 om	8
2 ×	1 =	2	5 ×	2 =	10	8 ×	2 =	16
2 ×	2 =	4	5 ×	3 =	15	8 ×	3 =	24
2 ×	3 =	6	5 ×	4 =	20	8 ×	4 =	32
2 ×	4 =	8	5 ×	5 =	25	8 ×	5 =	40
2 ×	5 =	10	5 ×	6 =	30	8 ×	6 =	48
2 ×	6 =	12	5 ×	7 =	35	8 ×	7 =	56
2 ×	7 =	14	5 ×	8 =	40	8 ×	8 =	64
2 ×	8 =	16	5 ×	9 =	45	8 ×	9 =	72
2 ×	9 =	18	5 ×	10 =	50	8 ×	10 =	80
2 ×	10 =	20						
3 ×	1 =	3	6 ×	1 =	6	9 ×	1 =	9
3 ×	2 =	6	6 ×	2 =	12	9 ×	2 =	18
3 ×	3 =	9	6 ×	3 =	18	9 ×	3 =	27
3 ×	4 =	12	6 ×	4 =	24	9 ×	4 =	36
3 ×	5 =	15	6 ×	5 =	30	9 ×	5 =	45
3 ×	6 =	18	6 ×	6 =	36	9 ×	6 =	54
3 ×	7 =	21	6 ×	7 =	42	9 ×	7 =	63
3 ×	8 =	24	6 ×	8 =	48	9 ×	8 =	72
3 ×	9 =	27	6 ×	9 =	54	9 ×	9 =	81
3 ×	10 =	30	6 ×	10 =	60	9 ×	10 =	90
4 ×	1 =	4	7 ×	1 =	7	10 ×	1 =	10
4 ×	2 =	8	7 ×	2 =	14	10 ×	2 =	20
4 ×	3 =	12	7 ×	3 =	21	10 ×	3 =	30
4 ×	4 =	16	7 ×	4 =	28	10 ×	4 =	40
4 ×	5 =	20	7 ×	5 =	35	10 ×	5 =	50
4 ×	6 =	24	7 ×	6 =	42	10 ×	6 =	60
4 ×	7 =	28	7 ×	7 =	49	10 ×	7 =	70
4 ×	8 =	32	7 ×	8 =	56	10 ×	8 =	80
4 ×	9 =	36	7 ×	9 =	63	10 ×	9 =	90
4 ×	10 =	40	7 ×	10 =	70	10 ×	10 =	100

$$10 \times 100 = 1000.$$

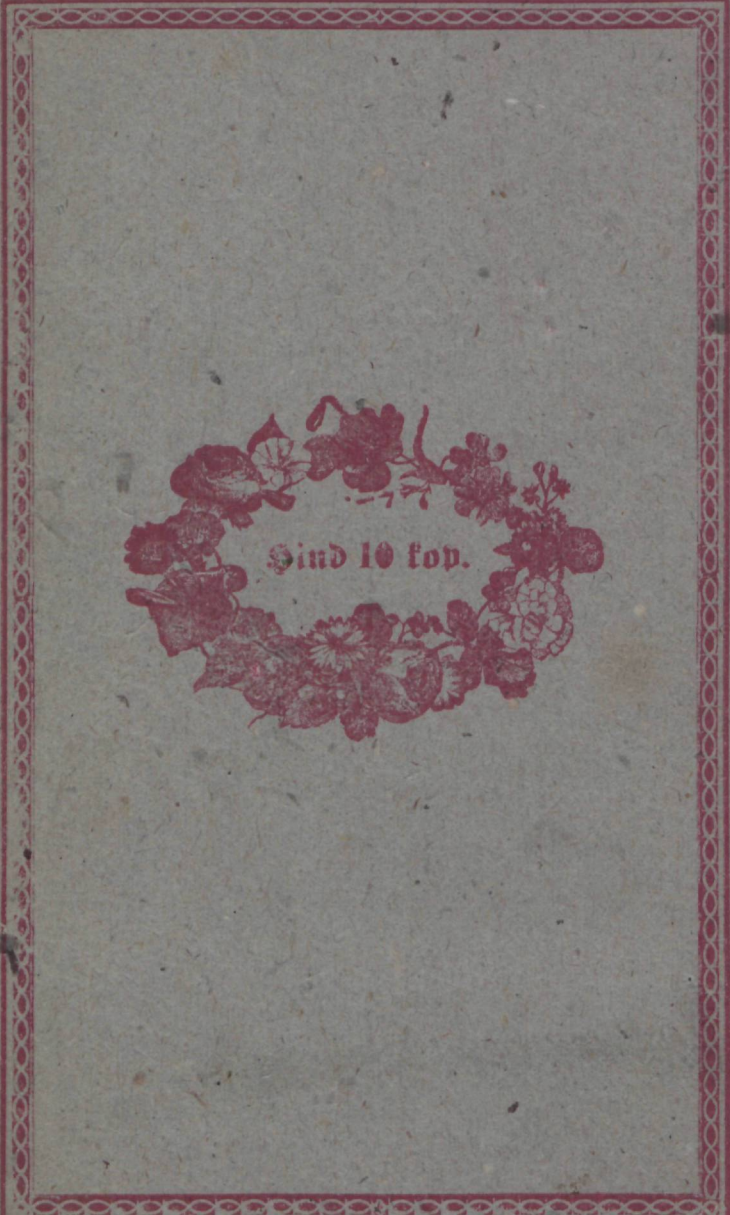
$$10 \times 1000 = 10,000.$$

$$100 \times 100 = 10,000.$$

$$1000 \times 1000 = 1,000,000 \text{ (üts million).}$$

Дозволено цензурою. — Дерптъ, 19-го Августа 1891 г.

Trükitu R. Mattiesen'i man Tartun 1891.

Kind 10 kop.